

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут філології
Кафедра світової літератури

ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б. Жильцов
2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**СВІТОВА ЛІТЕРАТУРА : ІСТОРІЯ
ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ**

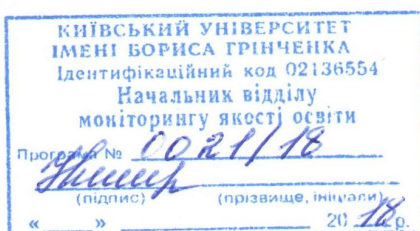
для студентів

спеціальності 035 Філологія
освітнього рівня першого (бакалаврського)
освітньої програми Мова і література (німецька)
Мова і література (італійська)
Мова і література (іспанська)
Мова і література (французька)
Мова і література (японська)
Мова і література (китайська)

Спеціалізація 035.04 Германські мови і літератури (переклад включно)

Спеціалізація: 035.05 Романські мови і літератури (переклад включно)

Спеціалізація: 035.06 Східні мови і літератури (переклад включно)

Київ - 2018

Розробник: Тверітінова Тетяна Іванівна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри світової літератури

Викладач: Тверітінова Тетяна Іванівна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри світової літератури

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри світової літератури

Протокол від «30» серпня 2018 року № 1

Завідувач кафедри світової літератури

 (Ю.І. Ковбасенко)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної) програми:

Мова і література (німецька)

Мова і література (італійська)

Мова і література (іспанська)

Мова і література (французька)

Мова і література (японська)

Мова і література (китайська)

30 серпня 2018 р.

Гарант освітньої (професійної) програми (керівник проектної групи)

 (О.В. Шапочкіна)

(В.В. Вдовиченко)

(Ю.Г. Підпригора)

(О.Г. Мікіна)

(І.В. Семеніст)

(Я.І. Щербаков)

Робочу програму перевірено

_____ 2018 р.

Заступник директора (Л.І. Заяць)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __ 20__ р., протокол №

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __ 20__ р., протокол №

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __ 20__ р., протокол №

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __ 20__ р., протокол №

ЗМІСТ

1.	Опис навчальної дисципліни.....	4
2.	Мета та завдання навчальної дисципліни.....	4
3.	Результати навчання за дисципліною.....	5
4.	Структура навчальної дисципліни.....	8
5.	Програма навчальної дисципліни.....	9
6.	Контроль навчальних досягнень.....	13
7.	Навчально-методична картка дисципліни.....	22
8.	Рекомендовані джерела.....	23
	Основні.....	23
	Додаткові.....	24

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання (денна форма)
Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів/ годин	2/60
Курс	III
Семестр	5
Кількість змістових модулів	1
Обсяг кредитів	2
Обсяг годин, в тому числі:	60
Аудиторні	14
Модульний контроль	2
Семестровий контроль	30
Самостійна робота	14
Форма семестрового контролю	екзамен

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання дисципліни є засвоєння студентами необхідної сукупності знань про зарубіжну літературу XIX століття доби реалізму.

Завданням вивчення навчальної дисципліни є:

- здійснення загального огляду розвитку літератур європейських країн і США;
- усвідомлення специфіки художніх творів в контексті літературного процесу XIX століття;
- сформувані такі програмні компетентності:

Програмні компетентності

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1	– здатність усно й письмово спілкуватися українською мовою як державною в усіх сферах суспільного життя, зокрема у професійній діяльності. – здатність до критичного мислення й ціннісно-світоглядної реалізації
	ЗК 3	

	ЗК 4 ЗК 5 ЗК 6 ЗК 8 ЗК 9 ЗК 10 ЗК 11 ЗК 12 ЗК 13 ЗК 14 ЗК 15	особистості. – уміння застосовувати отримані теоретичні знання у практичних ситуаціях. – здатність учитися впродовж життя й оволодівати сучасними знаннями, уміння ефективно планувати й розподіляти свій час. – здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. – уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. – навички використання інформаційних і комунікаційних технологій, зокрема для вирішення стандартних завдань професійної діяльності. – здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. – здатність діяти із соціальною відповідальністю, розуміти основні принципи буття людини, природи, суспільства. – здатність адаптуватися до нових ситуацій та генерувати нові ідеї. – здатність працювати в команді та автономно. – формування лідерських якостей. – толерантність, увага до відмінностей та впливу різних культур і традицій інших країн.
Фахові компетентності спеціалістів (ФК)	ФК 1 ФК 4 ФК 10 ФК 11 ФК 14 ФК 15	– філологічна компетентність: здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах, володіння методами наукового аналізу і структурування мовного й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів. – проектна компетентність: здатність планувати, організовувати, здійснювати і презентувати прикладне дослідження в галузі іспанської філології. – усна мовленнєва компетентність: знання тематичної лексики, засобів вираження структурної організації тексту та лексичних засобів вираження комунікативної інтенції; уміння вести діалог, побудований на реальній або симульованій ситуації та вільно вести розмову з носіями мови; здатність викладати свою думку відповідно до певних комунікативних ситуацій з дотриманням параметрів комунікативно-стилістичної доцільності та мовної правильності; володіння експресивними, емоційними, логічними засобами мови та здатність спрямовувати їх для досягнення запланованого прагматичного результату. – писемна мовленнєва компетентність: знання тематичної лексики, засобів вираження структурної організації тексту та лексичних засобів вираження комунікативної інтенції; здатність викладати свою думку відповідно до певних типів тексту з дотриманням параметрів комунікативно-стилістичної доцільності та мовної правильності; уміння створювати текст певного типу (лист читача, офіційний лист, рецензія, коментар) обсягом 150-200 слів; володіння експресивними, емоційними, логічними засобами мови та здатність спрямовувати їх для досягнення запланованого прагматичного результату. – лінгвокраїнознавча компетентність: володіння фоновими знаннями про культуру країни, мова якої вивчається, про національно-культурні особливості соціальної і мовленнєвої поведінки носіїв мови: їх звичаїв, етикету, соціальних стереотипів, історії та культури, а також способів використання цих знань в процесі спілкування; володіння студентами особливостями мовленнєвої та немовленнєвої поведінки носіїв мови в певних ситуаціях спілкування. – перекладацька компетентність: володіння термінологічними,

		лексичними, синтаксичними та морфологічними нормами іспанської мови та уміння її застосовувати у процесі різних видів перекладу; сукупність компетенцій, необхідних фахівцю для здійснення мовного посередництва як в усній, так і в письмовій формі; здатність визначати текстуальні риси у різних сферах комунікації; обізнаність з тим, про що йдеться в конкретному тексті, у конкретній ситуації мовлення; володіння комп'ютерними технологіями, володіння електронними словниками, вміння критично оцінювати знайдену інформацію; здатність мобілізувати компетенції, отримані зі своєї основної спеціальності і суміжних дисциплін, і успішно застосовувати їх в процесі перекладу професійно орієнтованих текстів. – літературознавча (глибокі знання та розуміння в галузі літературознавства): знання про основні тенденції розвитку і своєрідність мовно-літературного процесу, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, стилів і жанрів літератури, історії зарубіжної літератури, фольклору. Розуміння основних проблем теорії літератури: література та дійсність, генезис і функція літератури, зміст і форма в літературі, критерій художності, літературний процес, літературний стиль, художній метод в літературі; проблем поетики: образ, ідея, тема, поетичний рід, жанр, композиція, поетична мова, ритм, вірш, фоніка в їх стильовому значенні. – літературознавчо-критична: здатність осмислювати мистецтво слова як систему систем, розуміти еволюційний шлях розвитку світового літературознавства.
Програмні результати навчання		
Знання та розуміння	ПРН 1 ПРН 3 ПРН 4	– знання та розуміння новітніх лінгвістичних і літературознавчих теорій та їх інтерпретацій. – знання та розуміння літературознавчих понять, основних етапів розвитку літератури, її суспільної ролі, основних етапів життєвого і творчого шляху письменників, виявляти знання історичних ознак понять народності літератури, художнього образу; основних ознак силабо-тонічної системи віршування. – розуміння зарубіжної художньої літератури як культурної та мовної цілісності, мистецтва слова, усвідомлення національної своєрідності літературного процесу.
Застосування знань та розуміння	ПРН 11 ПРН 12 ПРН 13 ПРН 15 ПРН	– здатність реалізовувати основні управлінські функції аналізу, організації, контролю, самоконтролю в процесі організаційно-методичної, навчально-методичної, науково-дослідної, виховної та інших видів діяльності. – здатність складати різні види планів для організації процесу навчання іноземною мовою. – здатність конструювати особистий освітній продукт. – уміння визначати художню своєрідність творів і творчості письменника загалом, послуговуючись системою основних понять і термінів літературознавства. – здатність здійснювати аналіз та інтерпретацію творів зарубіжних письменників, визначати жанрово-стилістичні особливості творів мовою оригіналу та суттєві ознаки їх перекладів українською мовою, висловлювати судження щодо зв'язків української та інших літератур.

	16	
Формування суджень	ПРН 17	– оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення. – цінувати різноманіття та мультикультурність світу й керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу та співробітництва.
	ПРН 18	– оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення, аргументуючи власну точку зору.
	ПРН 19	– дотримуватися правил академічної доброчесності.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

Знати :

- вивчені етапи всесвітнього літературного процесу;
- найважливіші відомості про творчі методи та літературні напрями (романтизм, реалізм, символізм, натуралізм, неоромантизм);
- місце і значення вивчених творів у доробку письменника та літературному процесі певного періоду;
- характерні особливості індивідуального стилю письменника.

Вміти :

- розрізняти літературні напрями;
- аналізувати й інтерпретувати художній твір в єдності його змісту і форми;
- виявляти основні проблеми, порушені у творі, що вивчається;
- визначати жанрові особливості вивчених творів;
- порівнювати твори, їхню проблематику та системи образів;
- користуватися словниково-довідковою та науково-дослідницькою літературою.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тематичний план для денної форми навчання

№ пор.	Назва змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт			
		Аудиторна робота			
		Усього	Лекції	Семинар	Сам. роб.
V семестр					
Змістовий модуль №1. Реалізм як художній напрям в літературах країн Європи та США					
Тема 1	Вступ. Література 2-ої пол. XIX ст.: загальна характеристика, літературні напрями, стилі. Загальна характеристика російського реалізму. Російський реалістичний роман та його представники: І.С.Тургенєв, Ф.М.Достоевський, Л.М.Толстой. <i>Тема для самостійного вивчення:</i> Реалізм в живопису та музиці. Творчість А.П.Чехова-прозаїка.	6	2	2	2
Тема 2	Загальна характеристика французького реалізму. Естетичні маніфести, провідні жанри, проблематика. Творчість Стендаля, О. де Бальзака. <i>Теми для самостійного вивчення:</i> Творчість П.Меріме, Г.Флобера, А.Доде. Ж.Верн як засновник науково-фантастичної прози.	6	2	2	2
Тема 3	Загальна характеристика англійського реалізму, феномен вікторіанської доби і її відбиття в творчості письменників-реалістів. Творчість Ч.Діккенса, В.-М.Теккерея, Т.Гарді. „Дамська” версія англійського реалістичного роману. <i>Теми для самостійного вивчення:</i> Творчість Е.Гаскелл, Джордж Еліот. Творчість Т. Гарді.	7	2	2	3
Тема 4	Загальна характеристика американського реалізму. Творчість Г. Бічер-Стоу, Марка Твена. <i>Теми для самостійного вивчення:</i> Творчість Ф. Брет-Гарта, О. Генрі.	5	2	-	3
Тема 5	<i>Теми для самостійного вивчення:</i> Загальна характеристика німецького реалізму. Творчість В. Раабе, Т. Шторма, Т. Фонтане.	4	-	-	4
	Модульний контроль	2			
	Разом за модулем	30	8	6	14
	Підготовка та проходження контрольних заходів (семестровий контроль)	30			
	Усього:	60			

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І

РЕАЛІЗМ ЯК ХУДОЖНІЙ НАПРЯМ В ЛІТЕРАТУРАХ КРАЇН ЄВРОПИ ТА США

Лекція № 1. Вступ. Реалізм як літературний напрям у ХІХ ст. Російський реалізм (2 год.)

Вступ. Загальна характеристика реалізму як напрям мистецтва. Естетико-художня система літератури західноєвропейського реалізму. Естетичне, філософське, соціально-політичне підґрунтя реалізму.

Загальна характеристика російської реалістичної літератури. «Гоголівський період» російської літератури. Творчість «пізнього» М.В. Гоголя і «раннього» Ф.М. Достоевського в контексті літератури натуральної школи. Російський реалістичний роман, характерні ознаки, класичні зразки (І.С. Тургенєв, І.О.Гончаров, Л.М. Толстой, Ф.М. Достоевський). Знамениті романи Ф.М.Достоевського, їхня художня та філософська своєрідність. Л.М. Толстой-романіст.

Основні поняття теми: реалізм, роман, фізіологічний нарис, натуральна школа, фантастичний реалізм Ф. М. Достоевського, психологізм, поліфонізм, роман-трагедія, філософський роман, роман-епопея, філософія толстовства.

Семінар № 1. Роман-трагедія Ф. М. Достоевського «Злочин і кара».

Обов'язкова література:

1. Бабаєв Е.Г. «Анна Каренина» Л.Н. Толстого / Е.Г. Бабаєв. – М.: Худож. лит., 1978. – 158 с.
2. Карякин Ю.Ф. Достоевський и канун ХХІ века / Ю.Ф. Карякин. – М.: Сов. писатель, 1989. - 646 с.
3. Кирпотин В.Я. Разочарование и крушение Родиона Раскольникова / В.Я.Кирпотин. – М.: Сов. писатель, 1986.- 255 с.
4. Мотылева Т.Л. Л.Н.Толстой / Т.Л. Мотылева // История всемирной литературы: В 9 т. – Т.7. – М.: Наука, 1990. – С.130-151.
5. Фридендер Г.М. Достоевський / Г.М. Фридендер // История всемирной литературы: В 9 т. – Т.7. – М.: Наука, 1990. – С.105-124.

Додаткова література:

1. Стеханова А.М. Ф. Достоевський і Б. Акунін: монопастиш «Ф.М.» / А.М.Стеханова, Т.І. Тверітінова // Зарубіжна література в школах України. – 2010. - № 7-8. – С. 84-87.
2. Белов С.В. Роман Ф.М.Достоевского «Преступление и наказание». Комментарий / С.В. Белов. - Л., 1979.

3. Краснов Г.В. Основные вехи в восприятии романа «Анна Каренина» / Г.В.Краснов // Литературные произведения в движении эпох. - М., 1979. – С.184-228.

Лекція № 2. Французький реалізм (2 год.)

Загальна характеристика французького реалізму: естетичні маніфести, провідні жанри, проблематика. Становлення естетичних поглядів Стендаля та його літературно-критична діяльність. Новелістика П. Меріме. «Людська комедія» в контексті творчості О. де Бальзака. Основні положення «Передмови», проспект, каталог. О. де Бальзак і Україна.

Основні поняття теми: роман-дослідження, психологічний роман, роман виховання, психологічний портрет, самоаналіз, соціально-аналітичний тип реалізму, детермінізм, циклізація творів, епопея.

Семінар № 2. «Батько Горію» і «Гобсек» в контексті «Людської комедії» О. де Бальзака.

Обов'язкова література:

1. Затонский Д.В. Бальзак / Д.В. Затонский // История всемирной литературы: В 9 т. – Т.6. – М.: Наука, 1991. – С. 195-206.
2. Кучборская Е.П. Творчество Бальзака / Е.П. Кучборская. – М., 1970.
3. Реизов Б.Г. Французский роман XIX века / Б.Г. Реизов. – М.: Высшая школа, 1969. - 310 с.
4. Ніколенко О.М. Від Флобера до Аполлінера. Французька література другої пол. XIX-поч. XX ст. Посібник / О.М. Ніколенко. – К.: КГОВЦ “Полікультурний світ”, 2005. – С. 9-37.
5. Ржевская Н.Ф. Гюстав Флобер / Н.Ф. Ржевская // История всемирной литературы: В 9 т. – М.: Наука, 1990. – Т.7. – С. 254-264.

Додаткова література:

1. Наливайко Д.С. Роман, що започаткував новітню прозу / Д.С. Наливайко // Флобер Г. «Пані Боварі». Проста душа. – Харків: Фоліо, 2002. – С.3-18.
2. Моруа А. Прометей, або життя Оноре де Бальзака / Моруа А. – К., 1984.
3. Тверитинова Т.И. Г. Флобер и Г. де Мопассан: лекарство от боваризма / Т.И.Тверитинова // Актуальні проблеми слов'янської філології. Серія: лінгвістика і літературознавство: міжвуз. Зб. наук.ст. гол.ред. В.А. Зарва. – Бердянськ: БДПУ, 2013. – Вип. XXVII. – Ч. 3. – С. 398-406.

Лекція № 3. Англійський реалізм (2 год.)

Феномен вікторіанства та його відбиття в англійській реалістичній літературі. Художні особливості романістики Ч.Діккенса. Творчість В.-М. Теккерея. Жіноча проза в англійській реалістичній літературі.

Основні поняття теми: вікторіанство, англійський реалістичний роман, різдвяна притча, роман-автобіографія, соціально-реалістичний роман, готичний роман, химерно-побутовий роман, фентезі.

Семінар № 3. «Дамська» версія англійського реалістичного роману (Ш. Бронте, Е. Бронте, Е. Гаскелл).

Обов'язкова література:

1. Гениева Е.Ю. Диккенс / Е.Ю. Гениева // История всемирной литературы: В 9 т. – Т.6. – М.: Наука, 1989. – С.113-130.
2. Ивашева В.В. «Век нынешний и век минувший»: Английский реалистический роман XIX века в его современном звучании. 2-е изд., доп. / В.В. Ивашева. – М.: Худож. лит, 1990. – 479 с.
3. История западноевропейской литературы. XIX век. Англия: Учеб. пособие для студ. филол. фак. высш. учеб. зав. [Л.В. Сидорченко, И.И. Бурова, А.А. Аствацатуров и др.]; под ред. Л.В. Сидорченко, И.И. Буровой. – СПб.: Филол. фак. СПбГУ; М.: Изд. центр «Академия», 2004. – 544 с.
4. Михальская Н.П. Чарльз Диккенс: очерк жизни и творчества / Н.П. Михальская. – М.: Просвещение, 1987.
5. Тугушева М. Шарлотта Бронте: Очерк жизни и творчества / М. Тугушева. – М.: Высшая школа, 1982. – 98 с.

Додаткова література:

1. Денисюк Х. Ренесанс роману Е.Бронте «Буреверхи» / Х. Денисюк // Слово і час. – 2005. – № 11. – С. 83-87.
2. Тверитинова Т.И. Поэтика дома в усадебном тексте Э. Бронте (на материале романа «Грозовой Перевал») / Т.И. Тверитинова // Вісник Дніпропетровського університету імені А. Нобеля. Серія «Філологічні науки». – 2016. – № 1(11). – С. 167-171.
3. Шахова К.О. Чарльз Діккенс / К.О. Шахова // Зарубіжна література. – 2004. – № 6-7. – С.17-28.

Лекція № 4. Американський реалізм (2год.)

Загальна характеристика розвитку американського реалізму. «Школа місцевого колориту» та її представники. Традиції аболіціоністської літератури. Загальна характеристика творчості Ф. Брет Гарта та А. Бірса. Специфіка американського реалізму в творчості Марка Твена (на прикладі романів «Пригоди Тома Сойера» та «Пригоди Гекльберрі Фінна»).

Основні поняття теми: школа місцевого колориту, соціальний роман, аболіціоністська література, реалістична новела, пародійно-пригодницький роман, літературна пародія.

Обов'язкова література:

1. Жлуктенко Н. Художній світ роману Марка Твена «Пригоди Гекльберрі Фінна» / Н. Жлуктенко // Вікно в світ. – 1999. – № 4.
2. Зверев А.М. Література США. Марк Твен / А.М. Зверев // История всемирной литературы: В 9 т. – М.: Наука, 1990. – Т.7. – С. 559-568.
3. Пригодій С.М. Марк Твен: міф, людина, письменник / С.М. Пригодій // Марк Твен. Пригоди Тома Соєра. Пригоди Гекльберрі Фінна. – Харків: Фоліо, 2003. – С. 3-18.

Додаткова література:

1. Звисяцьковський В.Я. Марк Твен. „Пригоди Тома Соєра”. Система уроків / В.Я. Звисяцьковський // Зарубіжна література. – 2005. - № 12. – С. 4-5.
2. Лібман З.Я. Марк Твен: Життя і творчість / З.Я. Лібман. – К.: Дніпро, 1977. - 142 с.
3. Ромм А.С. Марк Твен / А.С. Ромм. – М.: Наука, 1977. - 192 с.

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

- 6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів (денна форма)

Вид діяльності студентів	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль І. Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	4	4
Відвідування семінарських занять	1	3	3
Робота на семінарському занятті	10	2	20
Виконання завдань для самостійної роботи	3	5	15
Виконання модульної роботи	25	1	25
Виконання ІНДЗ	-	-	-
Виконання тестового контролю, експрес-контроль	10	3	30
	Разом		97
Максимальна кількість балів	97		
Розрахунок коефіцієнта	97: 60=1,6		
Коефіцієнт	1,6		

6.2. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ТА КРИТЕРІЇ ЇЇ ОЦІНЮВАННЯ

МОДУЛЬ № 1 (14 год.)

Тема № 1. Російський реалізм

Завдання:

Самостійно опрацювати та законспектувати відповіді на питання.

1. Творчість «пізнього» М.В. Гоголя. Поема «Мертві душі»: сюжет, композиція, ліризм, сатиричне спрямування.
2. Роман Л.М. Толстого «Анна Кареніна»: «думка про родину» й «думка про народ». Анна Кареніна як людина трагічної долі. Поетика роману.
3. Творчість А.П. Чехова-прозаїка: періодизація, тематичне і жанрове розмаїття, специфіка чеховського героя.

Література:

1. Бабаев Э.Г. «Анна Каренина» Л.Н.Толстого / Э.Г. Бабаев. – М.: Худож. лит., 1978. – 158 с.
2. Бердников Г.П. Чехов / Г.П. Бердников // История всемирной литературы: В 9 т. – Т.8. – М.: Наука, 1994. – С. 29-42.
3. Краснов Г.В. Основные вехи в восприятии романа «Анна Каренина» / Г.В.Краснов // Литературные произведения в движении эпох. - М., 1979. – С.184-228.
4. Манн Ю.В. Поэтика Гоголя / Ю.В. Манн. – М., 1988.

Тема № 2. Французський реалізм

Завдання:

Самостійно опрацювати та законспектувати відповіді на питання.

1. Особливості сюжету і композиції роману Стендаля «Червоне і Чорне». Зображення життя всіх верств суспільства доби Реставрації.
2. Роман Г. Флобера «Пані Боварі»: зображення сучасного життя, тематика, проблематика, система образів. Боварі і боваризм.
3. Своєрідність тематики, новий тип героя в романах Ж.Верна (на прикладі роману «Діти капітана Гранта»). Місце творчості Ж. Верна у світовій літературі.

Література:

1. Виноградов А.К. Стендаль и его время / А.К. Виноградов. – М., 1960.
2. Затонский Д.В. Стендаль / Д.В. Затонский // История всемирной литературы: В 9 т. – Т.6. – М.: Наука, 1989. – С. 185-195.
3. Потапова З.М. Французская литература. Романисты и драматурги 70-80-х гг. Ж.Верн / З.М. Потапова // История всемирной литературы: В 9 т. – Т.7. – М.: Наука, 1990. – С.314-315.
4. Реизов Б.Г. Французский роман XIX века / Б.Г. Реизов. – М.: Высшая школа, 1969. - 310 с.
5. Лехман Т. Кольори, що допомагають розумінню суті твору: до питання походження назви роману «Червоне і чорне» Стендаля / Т. Лехман //

Всесвіт.літ. в сер.навч.закл.України. - 1998. - № 5. – С.10 -12.

6. Назарець В.М. Диваки у Жуля Верна. До вивчення романів «Діти капітана Гранта» і «П'ятнадцятирічний капітан» / В.М. Назарець // Зарубіжна література в навчальних закладах. – 2000. - № 6. – С. 33-38.

Тема № 3. Англійський реалізм

Завдання:

Самостійно опрацювати та законспектувати відповіді на питання.

1. Е. Гаскелл як майстер англійського соціального роману. «Мері Бартон. Манчестерська повість»: проблематика, поетика промислового міста, система образів, особливості стилю письменниці.
2. Діккенс-романіст. Провідні теми, образи, авторська позиція.
3. «Тесс із роду д'Ербервіллів» Т. Гарді - роман «характерів і середовища». Тематика, проблематика. Система образів, зображення предметно-просторового світу. Психологізм роману.

Література:

1. История западноевропейской литературы. XIX век. Англия: Учеб. пособие для студ. филол. фак. высш. учеб. зав. [Л.В. Сидорченко, И.И. Бурова, А.А. Аствацатуров и др.]; под ред. Л.В. Сидорченко, И.И. Буровой. – СПб.: Филол. фак. СПбГУ; М.: Изд. центр «Академия», 2004. – 544 с.
2. Ремизов Б.Б. Елизабет Гаскелл / Б.Б. Ремизов. – К., 1974.
3. Урнов М.В. Английская проза 70-90-х гг. XIX в. / М.В. Урнов // История всемирной литературы: В 9 т. – Т.8. – М., 1994. – С. 349-359.

Тема № 4. Американський реалізм

Завдання:

Самостійно опрацювати та законспектувати відповіді на питання.

1. Естетична своєрідність розвитку реалізму в американській літературі XIX століття.
2. Історична романістика Марка Твена: «Принц та жебрак», «Янки при дворі короля Артура», «Жанна д'Арк».
3. Життєвий і творчий шлях О. Генрі.
4. Тема «маленької» людини у великому місті в новелах О. Генрі.

Література:

1. Зверев А.М. Литература США. Второй этап становления реализма / А.М.Зверев // История всемирной литературы: В 9 т. – М., 1990. – Т.7. – С.552-559.
2. История американской литературы [Банников Н.В., Боброва М.Н., Гиленсон Б.А и другие]; под ред. Н.И.Самохвалова.: В 2-х частях. – М.: Просвещение, 1971. – Ч. 2. – С. 294-314.

3. Левидова И.М. О. Генри и его новелла / И.М. Левидова. – М., 1973.
4. Міщук В.В. Життя і творчість О. Генрі: Соціальні та естетичні погляди письменника. Роман «Королі і капуста» / В.В. Міщук // Зарубіжна література в навчальних закладах. – 1996. – № 10.
5. Рibaкова О.В. Miss short story, або Американський варіант загадки сфінкса. Новели О'Генрі / О.В. Рibaкова // Зар.літ. в навч. закл. – 1998. - № 1. – С.43-45.
6. Урнов Д.М. «Точное слово» и «точка зрения» в англо-американской повествовательной прозе / Д.М. Урнов // Типология стилового развития XIX века. – М., 1977.

Тема № 5. Німецький реалізм

Завдання:

Самостійно опрацювати та законспектувати відповіді на питання.

1. Роман Т. Фонтане «Пані Женні Трайбль»: тематика, проблематика, система образів. Характерні особливості стилю письменника.
2. Роман Т. Фонтане «Еффі Бріст»: тематика, проблематика, система образів. Художні особливості твору.

Література:

1. Анненкова О.С. Зарубіжна література XIX століття: європейська реалістична проза 1830-1880-х років / О.С. Анненкова. – К.: Знання України, 2006. – 438 с.
2. Бурдина Т.И. Сатирические черты в образной системе романа Т.Фонтане «Госпожа Женни Трайбль» / Т.И. Бурдина // Вестник Моск. ун-та. – Серия 10. Филология. – 1975. - № 3.
3. Тураев С.В. Немецкая литература / С.В. Тураев // История всемирной литературы: В 9 т. – М., 1990. – Т.7. – С. 388-390.
4. Шахова К.О. Німецька література другої половини XIX сторіччя / К.О.Шахова // Вікно в світ. Зарубіжна література: наукові дослідження, історія, методика викладання. – 1999. -№ 2. – С. 163-240.

Таблиця 6.2.а

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)

Змістовий модуль І. РЕАЛІЗМ ЯК ХУДОЖНІЙ НАПРЯМ В ЛІТЕРАТУРАХ КРАЇН ЄВРОПИ ТА США			
Тема 1. Російський реалізм Поєма М.В. Гоголя «Мертві душі». Роман Л.М. Толстого «Анна Кареніна». Творчість А.П.Чехова-прозаїка.	Поточні консультації	5	I-III
Тема № 2. Французький реалізм. Творчий шлях Г.Флобера. Життєвий і творчий шлях Ж. Верна.	Поточні консультації	5	IV-V
Тема № 3. Англійський реалізм Е.Гаскелл як майстер соціального роману. Традиції моралізаторського роману в творчості Т.Гарді.	Поточні консультації	5	VI-VII
Тема № 4. Американський реалізм. Історична романістика Марка Твена. Життєвий і творчий шлях О. Генрі.	Поточні консультації	5	VIII-IX
Тема № 5. Німецький реалізм. Загальна характеристика німецького реалізму. Творчий шлях Т. Фонтане. Романістика письменника.	МКР	5	X-XI
Разом: 14 год.		Разом: 25 балів	

6.3. ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Модульний контроль проводиться у формі підсумкового тестування на електронному навчальному курсі (посилання на ЕНК в кінці програми). Пропонується виконати 40 тестових завдань за 40 хвилин.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи:

Максимальна кількість балів за МКР – 25.

6.4. ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Форма семестрового контролю – екзамен (письмова форма).

Студентам пропонується пройти тестування на електронному курсі. Максимальна кількість балів – 20.

Друга частина екзамену відбувається в письмовій формі: студенти дають відповідь на два питання в білетах. Кожна відповідь оцінюється в 10 балів.

Разом – 20 балів.

Максимальна кількість балів на екзамені – 40.

6.5. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Реалізм як основний напрям літератури 2-ої пол. XIX ст.: характерні ознаки, представники.
2. Загальна характеристика французького реалізму. Періодизація, зв'язок з романтизмом, представники.
3. Творчий шлях Стендаля. Літературно-критична діяльність. Трактат Стендаля «Расін і Шекспір» як естетичний маніфест французьких реалістів.
4. Соціально-психологічний роман Стендаля «Червоне і Чорне»: проблематика, особливості сюжету і композиції, система образів. Проблема реалізму письменника.
5. Творчість П. Меріме: збірники «Театр Клари Газуль», «Гюзла», особливості творчої манери, новаторство.
6. Новелістика П. Меріме: художні та стильові особливості, проблематика, система образів. Авторська позиція.
7. Життєвий і творчий шлях О. де Бальзака. Бальзак і Україна.
8. Історія задуму і створення «Людської комедії» О. де Бальзака: своєрідність структурної побудови, ключові твори. «Батько Горіо» і «Гобсек» в контексті «Людської комедії».
9. Повість О. де Бальзака «Гобсек»: тематика, проблематика, образ Гобсека, «лихваря і філософа», особливості композиції твору.

- 10.«Пані Боварі» Г. Флобера як новий тип психологічного роману. Тематика, проблематика, система образів.
- 11.Своєрідність тематики, новий тип героя в романах Ж. Верна (на матеріалі роману «Діти капітана Гранта»). Місце письменника у світовій літературі.
- 12.Трилогія А. Доде «Тартарен Тарасконський»: тематика, проблематика, художні особливості.
- 13.Особливості розвитку реалізму в російській літературі. Натуральна школа: естетичні маніфести, представники. Вплив гоголівських петербурзьких повістей на творчість письменників натуральної школи.
- 14.Громадянська поезія М.О. Некрасова («О шостій вчора завернув...», «Поет і громадянин», «На смерть Шевченка»).
- 15.Задум і творча історія «Мертвих душ» М.В. Гоголя. Специфіка жанру, єдність сатиричного та ліричного начал, сюжет і композиція.
- 16.Творчий шлях Ф.М. Достоевського. Філософські, етичні й естетичні погляди письменника та їхнє вираження в романістиці.
- 17.Роман Ф.М. Достоевського «Злочин і кара»: соціально-філософська і морально-психологічна проблематика роману, сюжетно-композиційні особливості, система образів. Роль «двійників» Раскольнікова в романі.
- 18.Творчий шлях Л.М. Толстого. Духовні і творчі шукання та здобутки письменника.
- 19.«Думка народна» і засоби її розкриття в романі Л.М. Толстого «Війна і мир». Поетизація народного героїзму. Специфіка жанру твору.
- 20.«Анна Кареніна» Л.М. Толстого – «живий, гарячий» роман про сучасність. Образ К. Льовіна: специфіка художнього відбиття в ньому поглядів і настроїв письменника напередодні переламу в його світосприйнятті.
- 21.Анна Кареніна – жінка трагічної долі в однойменному романі Л.М. Толстого. Символіка, що передвіщає смерть героїні.
- 22.Проблема «зайвої людини» в творчості І.С. Тургенєва, соціальна і психологічна характеристика героя, еволюція типу дворянина-інтелігента.
- 23.Роман І.С. Тургенєва «Рудін»: особливості сюжету і композиції, проблематика, система образів.
- 24.Роман І.О. Гончарова «Обломов»: проблематика, змістова основа, своєрідність побудови. Соціально-психологічні корені «обломовщини» та її моральна сутність.
- 25.Творчість А.П. Чехова-прозаїка: періодизація, тематичне і жанрове розмаїття, специфіка чеховського героя.
- 26.Своєрідність світосприйняття в творчості А.П. Чехова в 80-90 рр. XIX ст. («маленька трилогія»). Поетика, стильові особливості малої прози А.П. Чехова.

27. Загальна характеристика англійського реалізму. Періодизація, зв'язок з добою Просвітництва і романтизму, представники.
28. Життєвий і творчий шлях Ч. Діккенса. Періодизація, провідні твори, проблеми, специфіка авторської манери.
29. Історія створення, композиція і герої «Записок Піквікського клубу» Ч. Діккенса.
30. «Пригоди Олівера Твіста» Ч. Діккенса: тематика, проблематика, образна система. Авторська позиція.
31. «Домбі і син» Ч. Діккенса: тематика, проблематика, сюжетно-композиційні особливості. «Різдвяність» фіналу роману.
32. Життєвий і творчий шлях В.-М. Теккерея.
33. «Книга снобів» і поняття снобізму в творчості В.-М. Теккерея.
34. «Ярмарок марносластва» В.-М. Теккерея: тематика, проблематика, авторська позиція. Специфіка жанру твору.
35. «Джейн Ейр» Ш. Бронте як роман-автобіографія. Тематика, проблематика, образна система. Новаторство твору.
36. Роман Е. Бронте «Буреверхи»: специфіка хронотопу, тематика, проблематика, жанрові особливості.
37. Внесок Е. Гаскелл в розвиток соціально-реалістичного роману («Мері Бартон. Манчестерська повість»).
38. Психологізм роману Т. Гарді «Тесс із роду д'Ербервіллів». Тематика, проблематика, система образів, зображення предметно-просторового оточення.
39. Загальна характеристика розвитку американського реалізму. Традиції аболіціоністської літератури, «школа місцевого колориту».
40. Життєвий і творчий шлях Марка Твена.
41. Художні особливості ранніх гумористичних творів Марка Твена.
42. «Пригоди Тома Сойера» Марка Твена: тематика, проблематика, образна система. Пародіювання відомих жанрових різновидів роману.
43. Життя і простір Америки в «Пригодах Тома Сойера» та «Пригодах Гекльберрі Фінна» Марка Твена.
44. «Пригоди Гекльберрі Фінна» Марка Твена: розробка вузлових конфліктів американського життя, народний гумор, майстерність пейзажу, ліризм.
45. Життєвий і творчий шлях О. Генрі.
46. Тема «маленької» людини у великому місті в новелах О. Генрі.
47. «Хатина дядька Тома» в контексті творчості Г. Бічер-Стоу.
48. Загальна характеристика німецького реалізму.
49. Роман Т. Фонтане «Пані Женні Трайбль»: тематика, проблематика, образна система.

50. Показ згасання життя дворянського середовища в романі Т. Фонтане «Еффі Бріст».

6.6. ШКАЛА ВІДПОВІДНОСТІ ОЦІНОК

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ
«СВІТОВА ЛІТЕРАТУРА: ІСТОРІЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ»
(денна форма)**

Разом: 60 годин. Лекції – 8 годин, семінарські заняття – 6 годин, самостійна робота – 14 годин

Назва модуля

Реалізм як художній напрям в літературах країн

	Європи та США			
Кількість балів за модуль	97			
Лекції	1	2	3	4
Теми лекцій	Реалізм як літературно-мистецький напрям. (1 б.)	Реалізм у Франції. Творчість Стендаля (1 б.)	Реалізм в Англії. Творчість Ч. Діккенса (1 б.)	Реалізм у США. Творчість Марка Твена (1 б.)
Теми семінарських занять	Роман-трагедія Ф.М. Достоєвського «Злочин і кара» (16.+10б.)	«Батько Горіо» і «Гобсек» в контексті «Людської комедії» О. де Бальзака (16.)	«Дамська» версія англійського реалістичного роману (16.+10 б.)	
Самостійна робота	Тема № 1 (5 б.), тема № 2 (5 б.), тема № 3 (5 б.) Тема № 4 (5 б.), тема № 5 (5 б.)			
Тестування	Тест № 1 (10 б.), тест № 2 (10 б.), тест № 3 (10 б.)			
Модульний контроль	25 балів			
Підсумковий контроль	екзамен			

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

СПИСОК ХУДОЖНІХ ТЕКСТІВ

1. Бальзак О. Гобсек. Батько Горіо. Шагренева шкіра.
2. Бронте Ш. Джейн Ейр.
3. Бронте Е. Буревіри.

4. Верн Ж. Діти капітана Гранта. Таємничий острів.
5. Гарді Т. Тесс із роду д'Ербервіллів.
6. Гаскелл Е. Мері Бартон. Манчестерська повість. Життя Шарлотти Бронте.
7. Генрі О. Новели (за вибором).
8. Гоголь М.В. Петербурзькі повісті. Мертві душі.
9. Гончаров І.О. Обломов.
10. Діккенс Ч. Пригоди Олівера Твіста. Домбі і син. Девід Копперфілд.
11. Доде А. Тартарен Тарасконський.
12. Достоевський Ф.М. Злочин і кара. Брати Карамазови.
13. Меріме П. Новели (за вибором).
14. Некрасов М.О. О шостій вчора завернув... Роздуми біля парадного під'їзду. Трійка. Про погоду. На смерть Шевченка.
15. Стендаль. Червоне і Чорне. Пармський монастир. Ваніна Ваніні.
16. Твен Марк. Пригоди Тома Сойєра. Пригоди Гекльберрі Фінна. Оповідання (за вибором).
17. Теккерей В.-М. Книга снобів. Ярмарок марнославства.
18. Толстой Л.М. Війна і мир. Анна Кареніна.
19. Тургенєв І.С. Рудін. Ася. Напередодні.
20. Флобер Г. Пані Боварі.
21. Фонтане Т. Пані Женні Трайбель, або Серце серцю звістку подає. Еффі Бріст.
22. Чехов А.П. Людина в футлярі. Агрус. Про кохання. Іонич. Наречена.

НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ЛІТЕРАТУРА

Основна (базова)

1. Анненкова О.С. Зарубіжна література ХІХ століття: європейська реалістична проза 1830-1880 років / О.С. Анненкова. – К.: Знання України, 2006. – 437 с.
2. История западноевропейской литературы. ХІХ век. Англия: Учеб. пособие для студ. филол. фак. высш. учеб. зав. [Л.В. Сидорченко, И.И. Бурова, А.А. Аствацатуров и др.]; под ред. Л.В. Сидорченко, И.И.

- Буровой. – СПб.: Филол.фак. СПбГУ; М.: Изд.центр «Академия», 2004. – 544 с.
3. История западноевропейской литературы XIX века: Франция, Италия, Испания, Бельгия [под ред. Т.В. Соколовой]. – 2-ое изд. – М.: Высш.школа, 2003. – 357 с.
 4. История зарубежной литературы (Вторая половина XIX-начало XX века). [Ковалева Т.В., Кириллова Т.Д. и др.]; под ред. Ковалевой Т.В. - Минск: Завигар, 1997. – 486 с.
 5. История всемирной литературы: В 9 т. – М.: Наука, 1989-1994. – Т. 6. – М., 1989. – 880 с.; Т. 7. – М., 1990. – 830 с.

Додаткова:

1. Балдицын П.В. Творчество Марка Твена и национальный характер американской литературы / П.В. Балдицын. – М.: ВК, 2004. – 299 с.
2. Глазкова Т.Ю. Немецкоязычная литература: учебное пособие / Т.Ю.Глазкова. – М.: ФЛИНТА; Наука, 2012. – 135 с.
3. Ивашева В.В. «Век нынешний и век минувший»: Английский реалистический роман XIX века в его современном звучании. 2-е изд., доп. / В.В. Ивашева. – М.: Худож. лит, 1990. – 479 с.
4. Ніколенко О.М. Від Флобера до Аполлінера. Французька література другої половини XIX – поч. XX ст. // Тема / О.М. Ніколенко. – 2005. - № 3-4.
5. Тверітінова Т.І. Історія зарубіжної літератури XIX століття. Частина II / Т.І. Тверітінова. – К.: КУБГ, 2011. – 160 с.

8. Додаткові ресурси

ЕНК «Світова література: Історія зарубіжної літератури» (3 курс, ФІН, денна) <http://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=11776>

Робоча навчальна програма з дисципліни «Світова література: Історія зарубіжної літератури».

Укладач: **Тверітінова Тетяна Іванівна**, кандидат філологічних наук, доцент кафедри світової літератури Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка.